

Bài 9. CÁCH SỬ DỤNG VÀ BẢO QUẢN CÁC LOẠI PHÂN BÓN THÔNG THƯỜNG (1 tiết)

I. MỤC TIÊU BÀI HỌC

Sau bài này, GV phải làm cho HS :

1. Hiểu được các cách bón phân, cách sử dụng và bảo quản các loại phân bón thông thường.
2. Có ý thức tiết kiệm và bảo vệ môi trường khi sử dụng phân bón.

II. NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

1. Gợi ý phân bố bài giảng

Bài có 3 phần, trọng tâm bài phân bố đều trong các phần :

I. Cách bón phân

II. Cách sử dụng các loại phân bón thông thường

III. Bảo quản các loại phân bón thông thường

2. Một số kiến thức bổ sung

Thực tế sản xuất nông nghiệp trong nước và trên thế giới cho thấy hiệu quả của phân bón phụ thuộc vào điều kiện thời tiết, đặc điểm của cây trồng, tính chất của đất đai và cách bón... Có nhiều cách bón phân khác nhau : bón vãi (rải), bón theo hàng, theo hốc hoặc phun lên lá. Mỗi một cách bón đều có ưu nhược điểm riêng.

– Bón vãi dễ thực hiện, tốn ít công lao động. Tuy nhiên phân bón được rải khắp mặt ruộng, không tập trung vào vùng rễ cây nên cây khó hấp thu và gây lãng phí. Ngoài ra phân bón dễ bị đất giữ chặt hoặc bị chuyển hóa thành dạng khó hoà tan cây không hấp thu được.

– Bón theo hàng, theo hốc sẽ giảm được diện tích tiếp xúc của phân bón với đất nên hạn chế được hiện tượng phân bón bị đất giữ chặt và quá trình chuyển hóa thành các chất khó hoà tan. Bón theo hàng, theo hốc, cây trồng có thể sử dụng được ngay. Tuy nhiên nếu bón lượng phân lớn vào gốc cây có thể làm cho cây bị chết. Ngoài ra bón theo hàng, theo hốc tốn công hơn so với cách bón vãi ra ruộng.

Bón phân trực tiếp vào đất có thể bón lượng phân lớn, khi bón chỉ cần các dụng cụ đơn giản, dễ kiểm.

– Phun lên lá là cách bón phân trực tiếp lên cây trồng không qua môi trường đất, do đó cây trồng hấp thu được ngay và khắc phục được hiện tượng phân bón bị đất giữ chặt hoặc bị chuyển hóa thành dạng khó hoà tan, cây không hấp thu được. Phun lên lá chỉ bón được lượng nhỏ phân bón và cần phải có dụng cụ, máy móc phức tạp (bình bơm).

III. GỢI Ý TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

1. Chuẩn bị bài giảng

1.1. Chuẩn bị nội dung

- Nghiên cứu SGK.
- Đọc thêm Giáo trình Phân bón và cách bón phân, NXB Nông nghiệp, Hà Nội, 1995.

1.2. Chuẩn bị đồ dùng dạy học

Phóng to các hình 7, 8, 9, 10 SGK và sưu tầm các tranh ảnh minh họa cách bón phân.

2. Các hoạt động dạy học

2.1. Hoạt động 1. Giới thiệu bài học

Trong các bài 7 và 8 chúng ta đã làm quen với một số loại phân bón thường dùng trong nông nghiệp hiện nay. Bài này chúng ta sẽ học cách sử dụng các loại phân bón đó sao cho có thể thu được năng suất cây trồng cao, chất lượng nông sản tốt và tiết kiệm được phân bón.

Sau khi học xong bài này yêu cầu các em HS phải biết được cách bón phân và cách sử dụng các loại phân bón thông thường.

2.2. Hoạt động 2. Giới thiệu một số cách bón phân

Nội dung phân này bao gồm những kiến thức đơn giản, dễ hiểu. GV yêu cầu HS đọc và quan sát kĩ các hình vẽ trong SGK. Để giúp HS phân biệt được các cách bón phân, GV có thể đưa ra những câu hỏi như sau : căn cứ vào thời kì bón, người ta chia làm mấy cách bón phân ? Hoặc : thế nào là bón lót, thế nào là bón thúc ? Căn cứ vào hình thức bón người ta chia làm mấy cách bón phân ? Là những cách nào ?

GV giảng giải cho HS thấy bón phân trực tiếp vào đất thì có thể bón được lượng lớn phân bón. Tuy nhiên cách bón này phân bón có thể bị đất giữ chặt hoặc bị chuyển hoá thành dạng khó tan cây không hấp thu được, hoặc bị nước mưa rửa trôi gây lãng phí phân bón. Bón tập trung theo hàng, theo hốc hoặc phun lên lá, cây trồng dễ sử dụng hơn so với cách bón vãi. Sau khi cung cấp cho HS những thông tin này, GV có thể nêu ra các câu hỏi dẫn dắt, gợi mở giúp HS chọn được các phương án trả lời câu hỏi về ưu nhược điểm của từng cách bón.

GV tập hợp các câu trả lời của HS, sửa chữa, bổ sung ưu nhược điểm của từng cách bón và yêu cầu HS ghi vào vở :

Theo hàng	Theo hốc	Bón vãi	Phun lên lá
Ưu điểm : 1 và 9	Ưu điểm : 1 và 9	Ưu điểm : 6 và 9	Ưu điểm : 1, 2, 5
Nhược điểm : 3	Nhược điểm : 3	Nhược điểm : 4	Nhược điểm : 8

2.3. Hoạt động 3. Giới thiệu một số cách sử dụng các loại phân bón thông thường

GV giảng giải cho HS thấy : khi bón vào đất, các chất dinh dưỡng có trong phân bón phải được chuyển hoá thành các chất hoà tan cây mới hấp thu được. Vì vậy đối với loại phân bón có thành phần phức tạp như phân chuồng hoặc phân khó hoà tan cần phải bón vào đất trước khi gieo trồng để đủ thời gian phân huỷ và chuyển thành dạng hoà tan. Những loại phân bón hoà tan thường

dùng để bón thúc, nếu bón lót chỉ bón lượng nhỏ, bón lượng lớn dễ bị nước mưa rửa trôi gây lãng phí.

GV yêu cầu HS đọc SGK, sau đó nêu ra các câu hỏi phụ như : những đặc điểm chủ yếu của phân hữu cơ là gì ? Với đặc điểm đó phân hữu cơ thường dùng để bón lót hay bón thúc.

GV tập hợp các câu trả lời của HS, sửa chữa, bổ sung và tóm tắt lại để HS ghi vào vở theo bảng mẫu ở SGK.

– Phân hữu cơ thường dùng để bón lót.

– Phân đạm, kali, phân hỗn hợp thường dùng để bón thúc. Nếu bón lót thì chỉ bón lượng nhỏ.

– Phân lân thường dùng để bón lót.

2.4. *Hoạt động 4. Giới thiệu cách bảo quản các loại phân bón thông thường*

Yêu cầu HS đọc SGK và nêu câu hỏi : vì sao không để lắn lộn các loại phân với nhau ? (Xảy ra phản ứng làm giảm chất lượng phân). Vì sao dùng bùn ao để phủ kín đống phân ủ ? (Tạo điều kiện cho vi sinh vật phân giải phân hoạt động, hạn chế đạm bay đi và giữ vệ sinh môi trường).

2.5. *Hoạt động 5. Tổng kết bài học*

– GV gọi 1 hoặc 2 HS đọc phần "*Ghi nhớ*".

– Nêu câu hỏi củng cố bài.

– Đánh giá giờ học đã đạt mục tiêu của bài chưa ?

– Dặn dò HS trả lời các câu hỏi cuối bài và đọc trước bài 10 SGK.